

Slovenski Dom.

Napredno kmetsko glasilo.

Izhaja vsako soboto in velja za vse leto za Avstro-Ogrsko 3 krone, za Nemčijo in druge dežele 4 krone, za Ameriko 1 dolar.

Posamezne številke veljajo 10 vinarjev.

Za oznanila se računa: tristopna pett-vrsta 14 vin., vsa stran 48 K, pol strani 24 K, četrt strani 12 K, osmlna strani 6 K. Pri vseletni inserciji primeren popust.

Dopisi se naj frankirajo in pošiljajo na uredništvo »Slovenskega Doma« v Ljubljani, Knafljeva ulica št. 5. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnina in oglasi se naj pošiljajo na upravništvo »Slov. Doma« v Ljubljani.

Ustava ali komisariat?

Ker morda mnogo bralcev ne ve, kaj je to ustava in kaj komisariat, hočemo najprej razložiti pomen teh besed. Ako se dá ljudstvu pravico, da si samo daje zakone, da si samo naloži davke in da samo upravlja premoženje, bodisi državno ali deželno, imenujemo to ustavo. Ustava je torej pravi blagoslov za vse prebivalce, ker ti sami sodelujejo potom izvoljenih zastopnikov, to je poslancev pri vseh odločilnih zadevah, ki se tičejo njih koristi ali bremen. Razločujemo v Avstriji državno in deželno ustavo, deloma tudi mestno. Če pa pride do tega, da izvoljeni zastopniki ne izvršujejo svojih dolžnosti, na en ali na drug način, tedaj se ustava od cesarja ali od vlade za nekaj časa odpravi in se načelo deželne ali mestne uprave postavi komisariat.

Državni zbor, ki je ona ustavna združba, se tudi lahko razpusti in vsled tega ustava odpravi. Posle komisariata upravlja potem osrednja vlada, ki ima na podlagi znanega § 14. iste pravice kakor državni zbor. Po deželah se razpusti deželni zbor, po mestih občinski svet in potem vlada cesarski komisar s pomočjo prisednikov, ki pa imajo le posvetovalno pravico.

Tudi Kranjska ima svojo ustavo, ker si ljudstvo voli poslance v deželni zbor in ta voli potem deželne odbornike, katerim stoji na čelu od cesarja izbrani deželni glavar. Ena prvih nalog in dolžnosti ljudstva je, da brani svojo ustavo, da se ta ne odpravi in nadomesti s komisariatom. Vsak državljan mora biti za to, kajti pravice sam odločevati o svoji usodi v državi ali deželi, si ne pusti nihče jemati.

V zadnjem zasedanju kranjskega deželnega zbora se je pa slišal v naprednih vrstah glas, da bi bilo veliko bolje, da se na Kranjskem uvede komisariat. Ali je tak glas upravičen? Poglejmo vzroke, ki dajo povod do tega klica.

Popolnoma naravno je, da se v ustavni deželi vlada pravično. Zdaj pa poglejmo, ali je vladanje klerikalnega deželnega

odbora in zbora ustavno. Ne samo klerikalni nasprotniki, ampak klerikalci sami morajo priznati in priznajo tudi, da se na Kranjskem niti najmanj ne gospodari ustavno. Gospodari se tako, kakor v neustavnih državah, kjer ima vladar absolutno moč čez življenje in premoženje svojih podanikov.

Kranjska ustava je le še toliko vveljavljena, da lahko klerikalci uganjajo največje krivice in nasilnosti in zapravljajo deželni denar tako, da pojde vse polagoma v nič. Pravica velja samo za klerikalce, deželni denar se porablja, v kolikor se ga ne zapravi, za nepotrebne naprave, le za klerikalne koritarje, zavode in kraje. Protipostavno se razveljavljajo mandati naprednih poslancev, učiteljstvo, gasilstvo itd. se zatira, če ni v klerikalnem taboru, sploh se dogajajo, naravnost rečeno, take svinjarije, ki bi jih najhujši tiran ne upal izvrševati.

Za tako ustavo se ona lepa manjšina v deželi, ki ne drži s klerikalci, lepo zahvaljuje. Ker klerikalci deželno ustavo na tako nezaslišan način teptajo in deželno gospodarstvo tako slabo vodijo, bi bilo veliko bolje, če se ustava sploh za nekaj časa odpravi in uvede komisariat. Komisariat bi vsaj v red spravil deželno gospodarstvo in bi bil pravičen tudi onim, ki danes ne najdejo nikakih pravic, ampak morajo le brez pomoči prenašati zverinsko strahovlado klerikalcev in gledati njih brezvestno gospodarstvo.

To je naše mnenje in prepričani smo, da nam pritrjuje večina naših somišljenikov. Klerikalci so seveda ostri nasprotniki takemu mnenju, česar jim ne zamerimo, kajti prijetno je sedeti pri javnih blagajnah in skrbeti za »ljudski blagor«! Naša dolžnost pa je, da skrbimo za bodočnost, ki se kaže v čedalje temnejši barvi. Nove deželne naklade nas bodo krvavo zadele, da jih bomo le z največjim naporom prenašali. Ni pa izključeno, da bodo klerikalci, če ostanejo še nekaj časa na krmilu in ko jim te naklade ne bodo več zadoščale za njih »gospodarstvo«, prišli z novimi zahtevami in napadi na naše žepe,

Zato je pa bolje, da se na en ali na drug način ustavi poguba, ki grozi prej ali slej uničiti deželo, in v to svrhu nam mora biti dober tudi komisariat! **Z njim ne moremo izgubiti ničesar, pridobiti pa vsaj nekoliko pravice, in kar je glavno, red v deželnem gospodarstvu!**

Kranjski deželni zbor.

Poročati moramo še o zadnjih dveh sejah deželnega odbora dne 2. in 3. t. m. Ker gradijo deželni očetje klerikalne baže električno napravo v Završnici, se jih je elektrika tako prijel, da spravljajo jako važne in pomembne zakonu kar električn. potom pod streho. Tako se je zgodilo z višanjem doklad in pa s šolskim zakonom.

Šolski zakon je velike važnosti in nihče ne bi imel nič proti temu, ko bi ga klerikalci tako pristransko ne prikrojili, da daje učiteljstvo popolnoma v njih roke. Izmed neštevilno takih določb naj navedemo za primero le to-le: Neki paragraf določuje, da se more učitelja, ki ima kako postransko opravilo, disciplinarno odpustiti. Če bi n. pr. napreden učitelj deloval pri Sokolih, bi se ga lahko iz službe spodilo. Če bi pa ravno isto delal klerikalni učitelj pri Orlih, bo pa najbrž dobil pohvalno pismo. So v zakonu take določbe, katerih cesar ne more nikakor potrditi, zato se pa tudi ne spuščamo v podrobnosti razprav v tej zadevi v deželnem zboru. Žalostno je edino le to, da ubogi učitelji še zdaj ne bodo dobili zboljšanja plač, čeprav bo dežela že letos vlekla od države v to namenjen denar.

Prehajamo rajši na druge zadeve, ki so bolj važne za naše bralce.

Deželni odbor in c. kr. vlada se pozivljata, da na vseh pristojnih mestih posreduje, da se čim preje zgradi železnica, ki naj skozi trg Vipavo veže Ajdovščino in Postojno. Predloženi načrt zakona o zgradbi hudournika Snovišek v kamniškem okraju se ustavno odobri z nekaterimi določbami.

Deželni odbor se pooblašča, da v letu 1914. sme cestnim okrajnim odborom, kateri dokažejo, da z 20% doklado k direktnim davkom ne morejo shajati, dovoliti potrebno višjo doklado, vendar ne nad 30 odstotkov.

Deželnemu odboru se naroča, da poizveduje, pod kakimi pogoji bi se pridobile vodne sile na potoku Hubelj. Nadalje naj deželni odbor poizveduje, kako bi se električna sila v Vipavski dolini porabiti zamogla.

Poročilo upravnega odseka o zakonskem načrtu za upravo vodovoda v Logatcu.

Deželnemu odboru se naroča, da zadobi načrtu Najvišje odobrenje.

Poročilo upravnega odseka o prošnji občine Črmošnjice radi preložitve ceste Verčice-Kumpmatel.

Prošnja se odstopi deželnemu odboru, kateremu se naroča, da vse potrebno ukrene, da se cesta Verčice-Kumpmatel preloži.

Poročilo upravnega odseka o prošnji občine Adlešiči za popravo ceste Adlešiči-Tribučje-Črnomelj naj se odstopi deželnemu odboru, kateremu se naroča, da vse potrebno ukrene, da se cesta Adlešiči-Tribučje-Črnomelj čimpreje popravi.

Sprejeta so bila nato sledeča poročila:

Deželni zbor naroča deželnemu odboru, da sestavi in odpošlje posebno spomenico ministrstvu, katero naj pri sklepanju novih trgovinskih pogodb v varstvo naše produkcije štiti domače producente, osobito pa, da se dosedanja varstvena carina ohrani za živinorejo in za pridelke iz iste, osobito za mlečne proizvode, maslo in šir, primeroma zviša carina za tuje take pridelke, istotako mora za naše vinstvo veljati dosedanja carina. Z vso skrbnostjo naj državna vlada deluje pri teh pogodbah za ohranitev dosedanjega carine prostega izvoza našega lesa in skrbi, da se previsoka carina na kmetijske stroje primerno zniža.

Deželnemu odboru se naroča, naj stori vse potrebno, da se pospeši gradba vodovodov v kranjsko-loški ravnini.

Deželni odbor naj stopi takoj z interesi v dogovor glede uporabe deželne ceste za cestno železnico Škofja Loka-Železniki in naj se pri nameravani korekturi ceste ozira na bodočo gradnjo omenjene železnice. Deželni odbor se pooblašča, da iz garancijskega zaklada Dolenjskih železnic dovoli primeren prispevek za napravo podrobnih načrtov za to železnico.

Deželni odbor naj stori, kar je mogoče, da zgradi most v Zalužju.

O samostalnem predlogu glede ceste Hrib - Šegova vas v Loškem potoku se naroča deželnemu odboru, da stori, kar je mogoče, da se cesta popravi.

Prošnja »Društva vpokojenega učiteljstva« za podelitev primerne stanarine vpokojenim učiteljem - voditeljem in po-

delitev 25% draginjske doklade vsem onim, kateri te dosedaj še ne uživajo, in o prošnjah več vpokojenih učiteljev za povišanje pokojnine, se deželnemu odboru naroča, da prouči prošnjo »Društva vpokojenih učiteljev« in v prihodnjem zasedanju poroča o finančialnem uspehu ter stavi primerne predloge.

Agrarski centrali na Dunaju se dovoli podpore 100 K.

Deželnemu odboru se naroča, naj prouči vprašanje, kako bi se prizadete občine z ozirom na meščansko šolo v Krškem razbremenile, oziroma kako bi se ta šola preuredila v kako srednjo ali strokovno šolo.

Prošnja slovenskih vpodablajočih umetnikov se odstopa deželnemu odboru.

Samostojni predlog poslanca Škulja in tovarišev glede odprave mitnice na cesti Nova vas - Rakek pri Bloški polici se odstopi deželnemu odboru z naročilom, naj stopi v dogovor s cestnim odborom cerkniškim in o izidu pri prihodnjem deželnozbornem zasedanju poroča.

Prošnja c. kr. kmetijske družbe o prevzetju inženirja Ivana Rataja kot deželnega živinorejskega nadzornika, se reši s tem, da je že v proračunu za leto 1914 v znesku 8000 K vpoštevana.

Poročilo finančnega odseka o dovolitvi najetja posojil v znesku 900.000 K in 200.000 K ljubljanski mestni občini, se pritrudi predlogu deželnega odbora.

Redu usmiljenih sester v Ljubljani se dovoli brezobrestno posojilo 16.000 K in se pooblasti deželni odbor, da vzame to vsoto iz bolniškega zaklada. Redu se odteguje vsako leto 3000 K od oskrbnih stroškov, ki se izplačujejo redu, dokler ni vrnjenih 16.000 K.

V tajni seji se je med drugim rešila tudi pritožba bivšega paznika Bučarja, ki se je pritožil na deželni zbor, ker ga je deželni odbor odpustil iz službe. Gotovo je še vsem v spominu, da je Bučar izgubil službo radi tega, ker ni pustil, da bi mu klerikalni župan Oražem zapeljal ženo. Deželni odbor je možu storil veliko krivico, katere mu pa tudi deželni zbor ni dal. Klerikalna večina je pritožbo v zasmeh vsaki pravičnosti odklonila.

Sploh je bilo vse zasedanje deželnega zbora komedija, ki so jo uprizorili klerikalni glumači.

RAZGLED PO SVETU.

Slovanski časnikarski kongres.

»Obščestvo slavjanskoj vzaimnosti« je na svojem zadnjem zborovanju sklenilo, napraviti vse korake, da se priredi letošnji kongres slovanskih časnikarjev v Petrogradu. Društvo je jelo že zbirati denarne prispevke za ta kongres. Kongres se ima vršiti meseca julija ali avgusta.

Dr. Šviha — policijski zaupnik.

Dr. Šviha, predsednika kluba narodno-socialnih poslancev, so »Narodni Listi« obdolžili, da je policijski zaupnik, da je špicelj. Dne 8. aprila 1911. leta je redaktor »Narodnih Listov« vedel o njegovi krivdi že skoraj toliko, kakor so tri leta na to priobčili »Narodni Listi«. In vendar so ravno »Narodni Listi« še po 8. aprilu 1911 kandidirali dr. Šviha, c. kr. sodnika, in pisali zanj agitačne članke. Dr. Šviha je bil na Moravi agitator tudi za mladočeško stranko proti ondotni lidovi pokrokovski stranki. In mladočeška stranka se ga ni otresla, da siravno so voditelji njeni morali vedeti, kaj je, vsled česar bo težke posledice te grozne afere morala nositi tudi mladočeška stranka, ki je zločin krila. — Narodno-socialna stranka je dognala, da je to resnica, čeprav je dr. Šviha zatrjeval, da je nedolžen na obdolžitvah in da bo tožil »Narodne Liste«. No, zdaj je pa pobegnil — najbrže v Ameriko. Biti je moral res lep značaj, kajti listi pišejo, da je bil pripravljen postati Nemeč, če se mu zagotovi, da bo imel lepo prihodnost.

Ob črnogorski-avstrijski meji.

Ob črnogorski meji je prišlo med avstrijsko patroljo in črnogorsko obmejno stražo do krvavih spopadov. Spopade je povzročilo dejstvo, da so avstrijski stražniki reklamirali neko pot pri Metalki kot avstrijsko, čemur so se Črnogorci upirali. Črnogorci so se umaknili, imeli so 4 mrtve. Črna gora pripravlja protest na velesile. — Črnogorska vlada je prosila Rusijo, da naj intervenira glede spornega teritorija ob meji. Črna gora zahteva, da preišče celo zadevo mešana komisija. Razburjenje v Črni gori je veliko. Francoski listi z vso ostrostjo poudarjajo nepravilnost avstrijskega postopanja v tem mejnem vprašanju, ker je avstrijsko vojaštvo z orožjem rešilo spor, ki bi bil moral biti po mednarodnih običajih rešen diplomatskim potom.

Srbija in naselitev novih pokrajin.

Srbski kralj je podpisal statut glede kolonizacije novih srbskih pokrajin. V krajih, ki niso naseljeni, imajo po vrsti pravico do naselitve predvsem Srbi iz teh pokrajin, potem Srbi iz Stare Srbije in končno Srbi in Slovani iz inozemstva. Posamezne rodbine kolonistov dobe zemlje najmanj pet hektarov in za vsakega možkega člana še dva hektara.

Srbija.

Pri zavzetju Bitolja je bilo svoj čas v filijalki Otomanske banke konfiscirano 680.000 frankov kot vojni plen. Te dni sta zahtevala francoski in angleški poslanik v Belgradu, da se denar vrne. Baje je tega denarja samo še 223.000 frankov.

Albanija.

V Skadru se je vršil velik shod, ki je izrekel gotovo pričakovanje, da se bo Skader povzdignil v prestolico nove dr-

žave. — Srbski politični krogi pozdravljajo prihod novega kneza z zadovoljstvom ter pričakujejo, da se bo sedaj konstituiranje albanske vlade hitreje izvršilo. S tem pa mora prenehati tudi vojno stanje ob srbsko-albanski meji, ker nosi albanska vlada vso odgovornost za nadaljnje dogodke. Tudi pogajanja glede železnice na Jadransko morje se morajo v najkrajšem času pričeti. — Za ministrskega predsednika nove albanske vlade je knez imenoval Turkan pašo. Ta je že bil turški veliki vezir, minister in poslanik. Rojen je Albanec, toda najbrž zna prav malo albanski. Turkan paša je prevzel ministrsko predsedništvo.

Volitve na Bolgarskem.

Vlada je pri novih volitvah dobila 128 mandatov, opozicija 117. Kmečka stranka ima 51, demokrati 26, reformni socialisti 9, Gešovovi pristaši 7, Danevovi 3 in radikali 5 mandatov.

Grška.

Grška vlada namerava uvesti tobačni monopol za celo Grško.

SLOVENIJA.

s **Zvišanje deželni doklad.** Povsod po deželi so ljudje ogorčeni nad zvišanjem doklad. Zlasti gostilničarji prirejajo protestne shode, ker so ti najbolj občutno prizadeti. Klerikalci so pa tako nesramni, da zabavljajo čez ljudi, ki si ne puste kože odreti. Da klerikalni kimavci ne bodo protestirali, ker so že s pametjo tako skregani, da bi klerikalci z njih lahko jermena rezali, pa bi še ne prišli do spoznanja, da jih ta požrešna stranka le izkorišča. Zoper zvišanje so protestirali tudi kranjski industriji, ki so šli osebno k ministrskemu predsedniku, naj ne predloži zvišanja v potrditev cesarju. Ako bodo ti bogati možje hudo občutili zvišanje pri obrtnem davku, kaj pa šele naši mali obrtniki in trgovci na deželi. Vsak brani svojo kožo, zato pa tudi davkoplačevalci. Tega odiranja mora biti konec, zato pa pozivljamo vse dobro misleče, naj se krepko branijo in naj nastavijo nož na prsi sleparski klerikalni stranki. Ko bodo klerikalci videli, da si ljudje odtujujejo, da imajo čim manj pristašev, si bodo že premislili. Toda takrat bo tudi njih slave konec in — najbrže tudi konec blagostanja, kolikor ga je še na Kranjskem. Dežela bo izžeta in krvosesi se bodo umaknili. Zato pa že poprej delajmo na to, da vržemo povzročitelje vsega zla na Kranjskem v blato, kamor spadajo.

s **Tudi klerikalcem ni po volji zvišanje doklad.** V ljubljanskem občinskem svetu sedi nekaj klerikalnih občinskih svetnikov, med njimi sramežljivi poslanec dr. Zajec in »Slovenčev« urednik Štefe. In v tem svetu se je nekaj prav posebnega zgodilo! V torkovi seji ljubljanskega občinskega sveta je župan gosp. dr. Ivan T a v

č a r predlagal **oster protest na centralno vlado proti zvišanju deželni doklad**, kakor jih je v zadnjem zasedanju deželnega zbora sklenila **klerikalna večina**. In za ta protest je glasoval **ves občinski svet, tudi klerikalci**. V imenu kluba klerikalnih občinskih odbornikov je v debati izjavil občinski svetnik Lilleg, da smatra njegov klub **protest proti zvišanju deželni doklad za pravičen** in da bodo tudi **klerikalni občinski odborniki glasovali za resolucije, nasvetovane po županu dr. Tavčarju**. Ta izjava je vzbudila splošno pozornost, saj so se s tem klerikalni občinski svetniki v občinskem svetu postavili **v nasprotje s svojo stranko in njenim vodstvom**. Seveda je to nasprotstvo samo navidezno, zakaj tako Lillegova izjava, kakor glasovanje klerikalnih občinskih odbornikov proti povišanju deželni doklad ni ničesar drugega, kakor pesek v oči naivni javnosti. Klerikalni občinski odborniki vedo dobro, da je nevolja in razburjenje med mestnim prebivalstvom radi krivičnega zvišanja deželni doklad tako veliko, da ne morejo z ozirom na bližajoče se občinske volitve riskirati, da bi v občinskem svetu odobraval, ali celo zagovarjali zvišanje deželni doklad. Računali so, da bi jih to lahko stajlo pri prihodnjih volitvah par mandatov, zato so si izbrali manjše zlo: raje so ugriznili v kisló jabolko ter glasovali za protest proti zvišanju deželni doklad, čeprav so se zavedali, da pridejo s tem v konflikt s svojo stranko in z njenim vodstvom. — Toda, čeprav je to le pesek v oči, je vendar jako značilno za klerikalno stranko, ki si upa v deželni zboru zagovarjati in hvaliti zvišanje doklad, v ljubljanskem občinskem svetu pa protestirati proti temu. Klerikalci so nesramni dovolj, da zagovarjajo vsako krivico, toda tukaj so se pa le zavedali, da je tako strašno zvišanje doklad krivično in se ne da zagovarjati napram inteligentnemu ljubljanskemu prebivalstvu. Mislili so si: kmete lahko deremo, kakor hočemo, saj nam bodo roke poljubovali, če jih do kože slečemo, toda za mestno prebivalstvo velja pa drugo mero, te je pa treba z rokavicami prijeti in hgrati hinavščino. Deželni odbornik dr. Zajec pa ni prišel na to sejo, kajti tukaj bi moral protestirati proti onemu, kar je nasvetoval in bil sokriv, da se je uvedlo. Hinavec se je rajši umaknil. »Slovenčev« urednik je tudi glasoval za protest, toda v »Slovenču« odobrava zvišanje. Na kateri strani je potem hinavščina? Najboljši odgovor je ta, da je klerikalna stranka itak ena sama velika hinavščina in komedija, njeni zastopniki pa glumači.

s **Zvišanje deželni doklad je dovoljeno.** Deželni odbor je dobil obvestilo, da je vlada izposlovala **potrebno potrjenje za zvišanje deželni doklad na Kranjskem**. Nove doklade stopijo takoj v veljavo in se začno takoj pobirati. S tem je brezvestni atentat klerikalne stranke na **ljudske žep** zadobil zadnji blagoslov. To zvišanje do-

klad spada med **najhujše udarce**, kar jih je v zadnjih desetletjih zadelo vse stanovne kranjskega prebivalstva; **nesreča** je to, da si je večje težko misliti in **kriviča** je to, da kriči do neba.

s **Iz seje deželni odbora kranjskega** dne 7. marca t. l. Sklene se intervencija deželni odbora pri deželni vladi v interesu občine Medvode radi naplavnega obrežja v Savi. — Iz ribogojne naprave g. župnika Kleindiensta se oddajo postrvi 1000 po 8 kron. — Dovoli se podpora okr. ribarskemu odboru za ribogojno napravo v Želimljah. — Glede vladne predloge novega gozdnega zakona se deželni odbor izjavi v odklonilnem smislu, ker ga ne smatra primerne za pospeševanje kranjskega pogozdovanja. — Prošnje za podpore k nakupu umetnih gnojil se odklonijo. — Deželni odbor protestira proti nameri poljedelskega ministrstva, da bi se sredstva iz posebnega državnega zaklada za povzdigo živinoreje pritegnila za podporo mlekarstvu, za katero naj služi poseben kredit. — Vzame se na znanje dopis, da je c. kr. upravno sodišče razveljavilo odlok c. kr. poljedelskega ministrstva glede vodne naprave v Medvodah kot protizakonit. — Deželni vinarski zadrugi se dovoli podpora z naročilom, da nakupi dolenski vina. — Za razmnožitev predavanj o mlekarskih strojih, ki jih je sestavil ravnatelj obrtno - pospeševalnega zavoda inženir Remec, se dovoli 200 K. — C. kr. deželni šolski svet se opozori, da imajo nekatere ljubljanske ljudske šole nepotrebne paralele in da deželni odbor v bodoče temu ne bo dal več pritrditve. — Dovoli se podpora 2800 K kmečki županski zvezi za izdajanje »Občinske uprave«.

s **Duhovniki in hranilne knjižice.** Ta teden se je vršila zanimiva pravda v Ljubljani. Vpokojeni župnik Notar je tožil znane župnika Šinkovca v Škofji Loki, naj mu izroči hranilno knjižico v znesku 6000 kron, ki je njegova last. Stvar je bila ta. Župnik Notar je svoji sestri izročil denar 6000 kron, da ga naloži v hranilnico na svoje ime. Lastnino knjižice si je pa župnik pridržal do svoje smrti. Le če umre pred sestro, postane denar njen. To se je dokazalo. Sestra je pa na smrtni postelji izročila vse svoje hranilne knjižice Šinkovcu, ki jo je obiskoval, in med temi tudi omenjeno. Župnik Notar je zahteval svoj denar od Šinkovca nazaj, toda ta mu ga ni hotel dati. Notar mu je zagrozil s tožbo, a tudi to ni pomagalo, zato je vložil tožbo. Sodišče je tožbo zavrnilo, ker je bila sestra posestnica in lastnica knjižice, v čem je pa obstajal dogovor med sestro in bratom, se pa ni moglo uveriti. Ta proces je zopet enkrat pokazal, da se gotovi duhovniki nekam preveč zanimajo za tuj denar in zlasti za tuje hranilnične knjižice. Še vedno je zelo razširjena »lepa navada«, da duhovniki »iz same prijaznosti« ljudem »spravljajo« hranilnične knjižice. Doživeli

smo že prav zanimive pravde zaradi takih »spravljenih« hranilničnih knjižic, a vzlic temu se gotovi duhovniki zelo trudijo, da se ta navada ne odpravi. V zadnjem letu se je zgodilo več slučajev, ki kažejo, da je ta »novotarija« dobro premišljena. Duhovniki nalagajo denar svojih vernikov v različnih zavodih, pa **vinkulirajo** dotično knjižico tako, da lastnik ne more svojega denarja dvigniti, če tega ne dovoli — **župnik!** Zgodilo se je, da so ljudje hoteli dvigniti na tako vinkulirano knjižico naloženi denar, a župnik je odrekel privoljenje. Seveda bi se s pravdo dalo to hitro doseči, a kdaj se odločijo za pravdo proti župniku taki ljudje, ki duhovnikom še svoj denar zaupajo, to si je pač lahko misliti. Naj bo pravda Notar - Šinkovec ljudem v poduk, da je treba v denarnih stvareh strogega reda in stroge točnosti. Magari naj skrbe duhovniki za naše duše, saj to je zelo nedolžen posel, a za svoj denar naj le vsak sam skrbi, pa tako, da se mu ne zgodi, kakor župniku Notarju.

s »**Jugoslovanska žena**«. Junija meseca letošnjega leta priredi »Splošno slovensko žensko društvo« v Ljubljani razstavo »Jugoslovanska žena«, ki jo pripravlja že nekaj let. Ta razstava se bo ozirala predvsem na narodna ženska ročna dela, na hišno industrijo jugoslovanskih narodov, v prvi vrsti slovenskega in hrvaškega, pa tudi srbskega. »Splošno slovensko žensko društvo« je že stopilo v zvezo z »Žensko udrugo za usčuvanje i promicanje narodne pučke umjetnosti i obrta«, z »Udrugo učiteljica« ter z nekaterimi privatnimi osebami v Zagrebu. Za hrvaški oddelek razstave je najbolje skrbjeno. Treba še, da se združijo vsi slovenski rodoljubi in rodoljubkinje, ki imajo kake zbirke narodnega blaga, spadajočega pod poglavje jugoslovanska, oziroma slovenska žena. Odbor se obrača na vse Slovence in Slovenke širom slovenske domovine, da mu blagovolijo v svoji znani požrtvovalnosti prihiteti na pomoč, ter mu sporočiti, kje in kako bi bilo mogoče zbrati pristna slovenska narodna ženska ročna dela minule in sedanje dobe, ženske in otroške narodne noše iz vseh slovanskih krajev, pristno narodno pohištvo, narodne igrače in dr. Ker društvo nima gmotnih sredstev, si bo treba pač vse samo izposoditi; razume se, da bo društvo jamčilo za to, da se nobena stvar ne poškoduje ali izgubi. Vsi razstavni predmeti bodo tudi zavarovani. — »Splošno slovensko žensko društvo« upa z razstavo »Jugoslovanska žena« otepi pozabljenju marsikatero lepo pristno domače delo ter hoče pokazati kolikor mogoče mnogo tega, kar je napravilo jugoslovansko ženstvo tekom stoletij, ali kar je ž njim v kakršnikoli zvezi. Naj bi prihitelo pri tem velikem in težavnem delu prav mnogo slovenskih, hrvaških in srbskih društev in rodoljubnih posameznikov na pomoč.

s **Zagoneten slučaj**. Viktorija Peterlinova je umrla v deželni bolnišnici na poškodbah, glede katerih ni hotela povedati, kako jih je dobila. Peterlinova je umrla, ne da bi izdala svojo veliko tajnost. Ali je bila ta tajnost tako strašna, da si je ni upala izdati, ali je bila tako plemenita, da je povzročitelju svojega gorja ne samo vse odpustila, marveč mu tudi hotela prihraniti vsako škodo in morda tudi kazen? Kdo bi to vedel?! Ženska duša je časih prava uganka. — Viktorija je bila, kakor pravijo, izredno lepa mladenka. Bilo ji je šele 18 let. Njen oče je mizar na železnici. Mati ji je umrla že pred leti in dobila je mačeho, ki je branjevka in ves dan od doma. Otroci so odrasli v bedi in brez vzgoje. Ko je Viktorija nekoliko dorasla, je morala v službo. Služila je tu, služila je tam. Dobro se ji ni godilo, a bolje še vedno, kakor doma. Bila je mlada, lepa in zahotelo se ji je ljubezni. Izbrala si je izvoljenca. To razmerje pa ni ostalo brez posledic. Postala je nezakonska mati. Morala je iz službe. Dete je pred meseci umrlo in mlada mati si je zopet šla služiti kruh. Vstopila je v službo pri profesorju K. Dva meseca je služila tam. Nobenih tožba ni bilo slišati od nje. Preteklo sredo pod večer pa je prišla domov — njena rodbina stane v Bugenigovi hiši — bolna, potrta in vsa nesrečna. Levico je imela zavito v svilen robec. Ko je ruto odvila, je bil videti kazalec do polovice ves črn, roka pa silno otekla. Ko so jo vprašali, kje je dobila to poškodbo, je zmajala z glavo in rekla, da ne ve. Nato se je jela tresti na vsem životu, na ustnicah pa se ji je pojavila kri. Tiho je ječala in pokazala na prsi, češ, da jo bole. Razgalili so jo in opazili, da ima ob rebrih polno silnih podplutev. V četrtek je šla njena mačeha k zdravniku dr. Rusu. Povedala mu je, kakšne poškodbe ima njena pastorka. Zdravnik je rekel, da se mu dekle smili, da ji pa momentano ne more pomagati in da je najbolje, ako jo takoj prepeljejo v bolnišnico. Dal ji je listem za sprejem v bolnišnico. Mačeha pa še vedno ni verjela, da je stvar tako nevarna, zato je šla k dr. Höglerju. Ta je prišel na dom in pregledal bolnico. Prerezal ji je prst, zmajal z glavo in odredil, da so dekleta prepeljali v bolnišnico. Tu so jo opetovano obiskali njeni sorodniki ter jo rotili, naj pove, kaj se je ž njo zgodilo. — Viktorija je odločno odklonila vsako pojasnilo. Samo, ko jo je oče njenega fanta, ki služi sedaj pri tukajšnjem domobranskem polku, vprašal, ao je morda njegov sin kriv njene nesreče, je energično odkimala in rekla: »Ne, Pepe ni ničesar kriv!« — Kaj je med tem dognala policijska preiskava, nam ni znano.

s **Gluhonem deček**. C. kr. okrajno sodišče v Ljubljani javlja: Dne 26. januarja t. l. je našel službo opravljajoč orožnik do 12 let starega gluhonemega dečka, ki je v silnem mrazu blodil brez cilja v Lazih, občine D. M. v Polju. — Deček nima nikakih

izkazil. Začasno se je zanj poskrbelo v občini D. M. v Polju. — Sorodniki dečka se naprošajo, da se glede njega obrnejo neposredno na sodišče. Istotako naj blagovolijo oni, kateri so dečka mogoče videli, naznati dan ter kraj oziroma smer, v kateri je prišel.

s **V preiskovalnem zaporu se je obesil**. V preiskovalnem zaporu c. kr. sodišča v Ljubljani se je obesil Fran Šetina, posestnik na Šmarni gori (Planinci), rojen 1865. leta. Mož je bil hud alkoholik in menda ga je ta tudi nekoliko zmešal. Aretiran je bil namreč, ker se je bil prejšnji dan doma z ženo sprl in med preprirom zgrabil za puško ter z njo obstrelil sina, ki je pri preprirom posredoval. Domneva se, da je hotel pomeriti na ženo, pa mu je sin preprečil, vsled česar je krogla zadela njega samega. Ponesrečenega sina so prepeljali v bolnico, očeta v zapor, kjer je drugi dan ponoči tragično končal.

s **Dve lastnosti mora imeti vsako blago**: da je dobro in poceni. Ti dve lastnosti ima Kolinska kavna primes, zato se je vsem gospodinjam najbolj priljubila. Nobene druge ne marajo. Ker je pa Kolinska kavna primes obenem tudi pristno domače blago — edino te vrste sploh — zahteva vsaka zavedna slovenska gospodinja samo ta kavni pridatek in ne odstopi na noben način od svojega stališča.

LJUBLJANSKA OKOLICA.

lj **Rodoljubi iz Št. Vida in okolice**, pripevajte blagohotno vsak po svojih močeh za gradbo »Sokolskega doma« v Št. Vidu nad Ljubljano.

lj **Št. Vid nad Ljubljano**. Kako gorostasna je nesramnost farških podrepnikov, kaže zelo jasno naslednji slučaj. V rojstni hiši pokojnega Gutnika služi hlapec, ki se piše za »Osla«. Ta Osel, ki je največji Zabretov prijatelj, je pridrvel na dan Gutnikove smrti v njegovo stanovanje in oblastno zahteval, naj se mu izroči Gutnikov testament. Ne vemo sicer, ali je Osel uprizoril to surovo početje na povelje Zabretovo, ali Klanfarjevo; gotovo pa je, da si večje poživljenosti ne moremo misliti, kakor kričati in zahtevati testament vpričo pokojnika, ki se tako rekoč še ohladil ni. Pričujoči so se naš to živinsko posurovelostjo kar zgražali. Klerikalci so pač povsod enaki. Oni bi najraje še živemu človeku kožo s telesa potegnili. K sreči je pokojni Gutnik te klerikalne hijene dobro poznal in je izročil svoj testament pravočasno v varne roke. In tako je klerikalna deteljica Zabret, Klanfar in Osel, mesto testamenta dobila — dolg nos.

lj **V vevški tovarni** se je ponesrečil delavec Andrej Krušič. Prijelo ga je kolo, ga potegnilo za seboj in mu desno roko večkrat zlomilo.

DOLENJSKE NOVICE.

d Sv. Gora nad Litijo. Dne 4. sušca je bilo takozvano spraševanje za ostanke. Bila je res velika mešanica: mladeniči, starci, lenuhi, malomarneži. Prečastiti se je zopet pokazal v luči farovškega tirana. Klical nas je po hišnih številkah in vsak se je moral oglasiti: Tukaj! Neki dedec se je zavestno po vojaški postavil in rekel: hier, toda prečastiti so zarjuli nad njim: Še eno mi zini, pa bo zaključeno. Nato se je pričela šola in fajmošter je nastopil kot bog. Bili smo ponižni kot ničvredna golažen. Če ni kdo nič vedel povedati, ga je sramotil, če je pa kaj vedel, ga je zopet sramotil. Potem so prišle farovške zapovedi na vrsto. Prva je bila: Kdor ni prišel do danes po listek, ta se ne sme v farovž pokazati in ta ne bo pokopan na blagoslovljeno pokopališče. Druga zapoved je bila: Kdor bi šel drugam k spovedi, a ne k njemu, tak stori božji rop. Drugi gospodje ga namreč ne poznajo, če bere »Slovenski Dom«. Prečastiti, nismo vedeli, da imate tako ljubezen do liberalnih grešnikov. Najbrž je to lastnost osmega daru božjega, kajti pravi se, da imajo ribniški gospodje en dar več kakor jih je Bog dal. Omeniti moram tudi, da nas je glede Svečnice zelo sramotil, češ, da smo nesli same vinarje k darovanju. Sedaj se zopet bližajo prazniki, ko bo spet darovanje. Pustimo čast darovanja onim, ki nesejo same kronce, prečastiti naj si pa zapomni, da kjer ni vinarja, tudi ni goldinarja!

d Iz Št. Lamberta. V nedeljo, dne 1. marca nam je bral naš župni upravitelj pastirski list, v katerem je bičal nas liberalce, da smo zakonolomci, prešestniki itd. Vprašamo vas, v kateri stranki se nahajajo ljudje iste baže, če ne v klerikalni? — Poglejmo le, kakšen je dr. Krek, ki kot profesor bogoslovja sam ne živi moralno. In nam liberalcem predbacivate, da smo taki kot Francozi in da se varujemo otrok, namreč očetje in matere. Torej dokažite nam to. Nadalje tudi govorite, da bo ljudstvo na Kranjskem izumrlo. Sicer ste tukaj nekaj resnice povedali zaradi kmečke nevednosti in radi nasilnosti duhovščine, ki hoče imeti ljudstvo na vsak način na svojih verigah. Zadnji čas je, da se postavi svetla luč na vzvišeno mesto, ki bi tako jasno svetila, kot je na pustni torek. Na svidenje!

d Aržiše pri Zagorju ob Savi. Lepo občinsko pisarno, oziroma urad imamo v naši občini. Uradni dan je vsaka nedelja. Uradne ure niso imenovane, zato pa tudi, če pride stranka ob 9., mnogokrat tudi ob 10. dopoldne, je prekmalu, ob 3. popoldne je že prepozno. Ako je pa v bližnji fari cerkveno »žegnanje«, takrat pa naš župan in njegov tajnik nimata časa, ker takrat se je in pije po farovžih, takrat mora pa človek iti zastonj na županstvo in zopet čakati cel teden, da se potem v nedeljo

opravi, če že ta čas ni prepozno. Po vseh časopisih in oklicih je bilo naznanjeno zaradi orožnih vaj za domobrance, kdaj se vrše. Z ozirom na stanovske in službene razmere si lahko vsakdo izvoli, ali hoče služiti jeseni ali spomladi. Zglasiti se mora do 15. februarja pri županstvu, kjer prebiva. Na naše županstvo jih je prišlo več s takim namenom že 8. februarja, a bilo je že prepozno, ker sta jih župan in njegov oproda kar kratko odslovila s pristavkom, da morajo prošnje piti že 10. februarja pri c. kr. okrajnem glavarstvu. Čudno, od občine do glavarstva je 4 ure pešpota, pa vendar je bilo že prepozno, akoravno je bilo še dva dni časa po tej izpovedi. Tako se dela z občani; najbrže pa naš župan-analfabet in njegov maloznan tajnik nista znala tega napraviti. — Pa tudi druge nerednosti morajo biti pri občini, ker § 66. občinskega reda pravi: Ko mine leto, mora župan najpozneje v dveh mesecih predložiti račun dohodkov in stroškov vse občine in njenih naprav občinskemu odboru, da ga pregleda in reši. Naš g. župan Klobučič jih še do sedaj ni predložil. Iz tega se sklepa, da z računi ni vse v redu in kakor se iz zanesljivega vira poroča, vlada pravi absolutizem v občini, kakor v ruski Sibiriji. — Svetlobo želeči.

d Obsojeni kaplan, ali »kdor drugim jamo koplje . . .« Pregovor: »Kdor drugim jamo koplje, sam vanjo pade«, je že od sile star, ali sicer tudi ne več mladi kaplan Korlček Gnidovec iz Žužemberka ga le še ne pozna. Pri zadnjih deželnozborskih volitvah je ugledni žužemberški tržan gosp. Podboj med kmetske volilce delil letake neodvisne kmetske stranke. Kaplan Gnidovec, ki je že kot znani pravi Kristusov namestnik na vse, tudi sicer nemogoče načine skušal pri teh volitvah naprednjakom škodovati in o katerem je znano, da jako rad — denuncira, je tudi za to bilko pograbil in gosp. Podboja ovadil. — Naš tiškovni zakon je zastarel in prepoveduje vsako tako razširjenje letakov. Zoper ta zakon greše ob vsakih volitvah prav vse stranke, posebno duhovniki. Zato naprednjaki tudi klerikalcev niso ovajali zaradi kolportaže. To čast si je zopet pridržal božji namestnik kaplan Gnidovec. Pa jo je pošteno skupil. Ko so namreč orožniki vsled Gnidovečeve ovadbe poizvedovali, kako je gosp. Podboj letake delil, so izvedeli tudi, kako je to opravljal tudi — kaplan Gnidovec. Tudi ta poštena krščanska duša je delila klerikalne volilne letake. — Tako je prišlo, da je poleg gosp. Podboja sedel na zatožni klopi tudi kaplan Gnidovec. Pa dočim je gosp. Podboj svoj »greh« odkrito priznal, je božji namestnik Gnidovec lagal in se prav po jezuitsko zvižal. — Plačilo ni izostalo. Dočim je bil gosp. Podboj obsojen v najmilejo kazen, 2 K globe, je bil kaplan Gnidovec obsojen na 10 K globe, ker je svojo krivdo tajil in s tem dal drugim grešnikom slab vzgled. Gosp. Podboj je svojo globo lepo molče plačal,

Gnidovec pa se je pritožil na vzklicno sodišče. Prišel je osebno, za asistenco pa si je izbral dr. Ogrizka, ki je kaplana pral, da ga je bilo že smešno poslušati. Kaplan sam se je izgovarjal, da je bil »moralčno prisiljen« v ta greh, in sicer kot poverjenik upravnistva »Domoljuba«. Po pričah pa se je dokazalo, da tisto, kar je kaplan razdajal, ni bil »Domoljub«, tudi tega ne sme razdajati, ampak navadni volilni letaki so bili, ki jih je kaplan dal takim na razpolago, ki niso naročniki »Domoljuba«. — Kaplan je predlagal zaslišanje prič, da je on res poverjenik za »Domoljubovo« upravništvo. Vzklicni senat je ta predlog kot čisto odveč odklonil, o stvari sami pa razsodil tako, kakor je že prvi sodnik, namreč, da je kaplan Gnidovec, ki je druge denunciral, tudi sam kriv istega pregreška. In tako je čisto prav. Svoj čas je Gnidovec kot denuncijant ušel svoji usodi, ker se je skrtil za občinsko tajništvo, to pot se mu to ni posrečilo.

d Škocijan. (R a z p o.) Krmežljavček bevška po »Lažiljubu« o občinskih dokladah — o tisočakah za potrebščine šol. Ni mu prav, da so se zvišale doklade, hinarvec pa ne pove, da so bili vestni občinski gospodarji v to primorani, da se krijejo stroški za zopetno popravo farovža. Ko je prišel prejšnji župnik, je bilo treba lepih tisočakov, da so ugodili njegovim kapricam, sedaj imamo zopet drugega, ta ima zopet svoj okus, sobe preurediti, nove peči, novo beljenje in slikanje je treba popravljati, to — prenoviti, prezidati ono — tisočaki se zabijajo v farovško palačo. — Gospodje, hic salta, hic Rhodus? Tončka pa boli nekaj drugega — občino bi rad imel v farških rokah, tisočake bi rad dobil za čuke, Marijine hčerke, za zidanje čukarije — farmanski grunt. Baharija mu diši! V jeseni le dajte takim tičem v roke občino — pa vas bodo kmalu oskubili, da boste zijali pri zvišanju doklad, ker recept jim dajejo deželni finančniki. Kaj so vam obljubovali pred volitvami vse, sedaj dajte Toneta et komp. po zobeh, ko imate ogromne nove davke na plečih. Sedaj uvidite, koliko smemo verjeti duhovnom. — Ponižno vprašanje na g. župnika Čuka: Vaši čuki so bili obsojeni, vi ste pred časom javno sramotili nedolžne može, češ, da so se še celo zakonarji spozabili nad vašimi nedolžnimi čukci; g. Čuk, ali imate toliko časti in ponosa, da boste dali s prižnice po krivici obdolženim možem zadoščenje s tem, da isto prekličete in izjavite za neresnico. G. Čuk, komu čast krasti je lahko — a poštenje zahteva, da se isto tudi poravna. Sedaj veste, kaj je vaša dolžnost, sicer vas smatramo za brezčastnega obrekovalca! — Škocijanski dopisnik.

d Št. Janž na Dolenjskem. Dne 26. februarja je pobegnila Jožefa Zupančič roj. Zupan, žena Franca Zupančiča, posestnika v Hrušicah. Žena je bila doma, mož pa v Ameriki. Med tem časom pa je imela in-

timno razmerje z nekim fantom in posledica je bila rojstvo nezakonskega otroka. Kako razočaran je bil mož, ko je prišel domov — bilo je pred petimi leti — in izvedel novico, da se je v času njegove odsotnosti drug smukal okoli njegove, prej tako poštene žene. Mož je šel v Ameriko z nado, da zasluži nekaj dolarjev, da poplača dolgove v teh slabih letinah in velikih davkih. Poslal je ženi mnogo denarja, a ta ni imel teka. Vsled vsega tega, se je samo ob sebi umevno pričel med možem in ženo prepir, čigar posledica je bila, da je žena vložila tožbo za ločitev zakona, kar pa je kasneje umaknila, ker je izprevidela, da je vsega kriva le sama. Ker pa ji ni bilo doma več obstanka, kajti mož je postal vsled njene nezvestobe strožji, je šla za nekaj mesecev k svoji materi na Glino, od tam pa jo je popihala v Ljubljano, z namenom, da se odpelje v Ameriko. Mož to kmalu izve in takoj se odpravi proti Ljubljani, kjer je izvedel, da je pri nekem agentu že kupila vozni listek za v Ameriko. Pri kupovanju listka se je izdala za neomoženo Marijo Simončič, v resnici pa je omožena in mati peterih otrok. Mož je vso stvar naznanil policiji in preprečil odpotovanje. Kje se žena sedaj nahaja, še ni znano. — Takšne razmere so v deželi, kjer vlada slavna »Slovenska ljudska stranka«.

d Krajni šolski svet v Št. Janžu proti kaplanu Kavčiču. Ker je šentjanski kaplan Vinko Kavčič, znani politični rogovilež Becevega dečka v šoli tako surovo trpinčil in je kaplan še po obsodbi v Radečah zopet pretepal neko šestletno deklico, da je otrok veliko noči iz strahu pred kaplanom prejoval, in ker ta kaplan sploh že dalje časa preganja otroke naprednih staršev, je krajni šolski svet v Št. Janžu v svoji seji z dne 8. marca sklanil sledeče: Višja šolska oblast se nujno naprosi, da se kaplanu Kavčiču **sploh prepove poučevanje verouka na tamošnji ljudski šoli.** — Od te kompetentne strani seveda ni pričakovati, da se bo ozirala na opravičeno pritožbo krajnega šolskega sveta. Saj je poklicani šolski oblasti znano, kako ta kaplan postopa s šolsko mladino in da tak duhovnik sploh ne bi smel vršiti pouka v šoli, pa se mu je ravno od poklicane strani doslej dajala le potuha. Kako prevzeten in naravnost nadut je ta kaplan, to je pokazal celo pri zadnji vzklicni razpravi pred novomeškim sodiščem. Da bi bolj imponiral, je prišel k razpravi prav kot gigerl opravljen; imel je svitlorjavo obleko in s frizuro, kakor se oblačijo farški izpridenci, kadar gredo v tuje mesto lajdre lovit. Samo po ovratniku se je poznalo, da je duhovnik. V svoji pismeni vzklicni vlogi je hotel kaplanče sodnikom razlagati pravice strahovanja. Ustmeno pa je s pridigarskim glasom sodnikom skušal natveziti, da je to, kar je on počel z Becevim otrokom, »primerno vzgojeslovno sredstvo«. Da javnost izve, kaj smatra ta že-

gnana sirovina za »primerno vzgojeslovno sredstvo«, naj na kratko pojasnimo to »sredstvo«. Dečka je neki tovariš prijel za prst tako, da je Bec zaječal. Kaplan ga pokliče k tabli. Udari ga s **tako sirovostjo po glavi, da se je deček takoj zgrudil na tla.** Ko pa je zopet vstal, **ga je kaplan še enkrat udaril po drugi strani obraza in na usta,** tako da mu je poleg poškodb na obrazu, **omajal tudi dva zoba.** Nato ga je pustil še klečati v kotu, po končanem poku pa ga je še eno uro zaprl. In to si je katoliški duhovnik celo pred štirimi sodniki upal trditi, da je za verouk »primerno vzgojevalno sredstvo«. Sodišče je naložilo kaplanu Kavčiču izredno milo kazen. Samo 24 ur zapora in še to milo kazen je brez vsake prošnje kar samo izpremenilo v 10 K globe. Spričo znane sirovosti tega farja je lahko umeti, da bo smatral kaplan to milo postopanje še za kako vzpodbudo. No, če bo nadaljeval, se mu zna zgoditi, da mu bo kak oče s pestjo po žegnanih čeljustih dopovedal, kaj sme in česa ne sme.

d Škocijan pri Mokronogu. (Novice.) Fuksa in Prama bi gospodje v farovžu radi redili na občinske stroške, organista in čukulado krmili na občinske stroške in poslali Toneta Krmežljavčka v »Lažljub« zabavljat čez občinsko gospodarstvo na občinske stroške. Marsikako skromno željo, a grenko za kmeta, imajo ob pogledu na lepe dohodke farmanskega grunta. Zaman bi bika pasli — Jožetu Pipčarju stranišča in gnojnice zidali — svetnikom a la bivši dacar pa palače, in vse na občinske stroške. Kako bi šele potem zvišavali doklade, ko bi šel denar v čast in slavo božjo. O jej, o jerum! — Zaman kolne Kolčič nad gospodarji deželnega odbora, ki so zvišali neznosne doklade. Robantil je in se krščil in kazal fige — klerikalcem: Daj, dodeli sv. Duh, da razsvetlijo doklade možgane našemu generalu vseh podreptnikov, daj, ker čas je že, ker oče Zaman prihaja že v leta; daj, da vsaj pride vsak klerikalec, če ga ima bog kofličkaj v milosti, s 50. leti k pravi pameti. Saj je tudi Slinovega Miho (Slinov Miha je naš organistek, ki besen pljuje, če zapazi kje — liberalca), dotekla pamet, da noče več od občine plače za svoje postopanje in zabavljanje, češ, da za kazen, o jej, o jerum, ne bode več orglal. No, saj je marec in mački in mačke bodo odslej koncertirali in konkurirali Slinovemu Mihcu. Čestitamo! Miha, za kelnerja pojdi, tam je kšeft — po napitnino pa pridi k škocijanskemu »Domovemu« dopisniku.

d Lovska slava. Gospa Olga Rudež rojena Kosler je danes pač najimenitnejša lovka na Slovenskem. Ustrelila je že medveda. Dne 6. marca je na Veliki gori v gozdovih svojega soproga gosp. Antona Rudeža ob tričetrt na 7. zvečer ustrelila krasnega, 95 kilogramov težkega medveda. To je že tretji medved, ki ga je ustrelila odlična lovka. Ustreljenega medveda so prepeljali v Ljubljano.

n Bratomor pred 39. leti. Minuli teden je policija v Ljubljani aretirala leta 1849. v Trebnjem rojenega Martina Rogla, ki je obdolžen, da je dne 6. decembra 1875 umoril svojega brata Jožefa Rogla. Zgodilo se je to baje raditega, ker je Jožef Rogelj od svoje matere zahteval, naj mu izroči posestvo. Martin Rogelj je truplo ubitega brata zakopa in odstranil vse sledove storjenega umora, a čez nekaj mesecev je neki pastir našel na skednju krvavo obleko umorjenega Roglja. Martin Rogelj je nato pobegnil in mislilo se je, da je šel v Ameriko, a živel je na Koroškem in Gorenjskem pod imenom Grebenc. Ko je obolel in bil oddan v deželno bolnišnico, so mu prišli na sled.

GORENJSKE NOVICE.

g Iz Stare Oselice nam pišejo: Lep župan je Valentin Frelj v Sovodnju. Kako se razume na občinsko in cestno gospodarstvo, kaže ta - le dogodek: Na »Kovačevem« se je zvalila lansko leto meseca marca na cesto velika skala. Župan Frelj je kot cestni odbornik najel 4 delavce, da skalo razstrele in pospravijo s ceste. Delavci so delali štiri dni, pa čakajo še danes na svoj zaslužek. Seveda, župan Frelj pa je položil račun cestnemu odboru, si zaračunal za vsakega delavca po 5 kron dnevno, si zaračunal tudi kovaško delo in smodnik, delavcem pa do danes ni plačal še nič. Županu Frelju je cestni odbor seveda njegov račun plačal, on pa pusti svoje delavce čakati že eno leto na plačilo njihovega zaslužka. Kako že pravi katekizem? »Delavcem in najemnikom zaslužek pritrgovati.« Tisti račun, ki ga je župan Frelj predložil cestnemu odboru, je sploh precej čuden. Pravijo, da je cestnemu odboru zaračunal enega delavca več, kot pa jih je v resnici delalo. Cestnemu odboru za škofjeloški okraj nujno svetujemo, da si natančno ogleda Freljov račun in da župana Frelja posebej povpraša, zakaj pusti delavce že eno leto čakati na plačilo. Odkar je postal Frelj po farovski milosti župan, deli pravico samo klerikalcem. Zadnjič so napredni fantje hoteli prirediti v predpustu nedolžen ples pri gostilničarju Telbanu, župan Frelj pa je to kratkomalo prepovedal, češ, da hoče, da se v njegovi občini ne bo plesalo. Ampak taka pravica velja samo za napredne fante. Ko je hotel pa imeti ob istem času gostilničar »na Kladi« licenco, mu je pa pravični župan Frelj dejal, da da njemu tudi tri licence, če jih je hoče. Tudi mogočnost in ošabnost župana Frelja bo vzela konec. Še nobeno drevo ni zraslo do nebes in tudi njegova ošabnost ne bo trajala delj, ko do prihodnjih občinskih volitev; potem bodete pa sfrčali z županskega stolca, oča Frelj. Mi za vami ne bomo žalovali, delavci pa, ki čakajo že leto dni na svoje trdo prislužene krajcarje, pa tudi ne!

g **S Šenturške gore.** Za časa deželno-zbojskih volitev minulo jesen se je osmelil nad župni upravitelj trditi, da bo vsakdo naznanjen in do 6 mesecev kaznovan, kdor bo govoril, da se bodo zvišale deželne doklade. No, Čebašek! Komaj so novopečeni poslanci klerikalne stranke prišli skupaj, že so se uresničile naše takratne trditve. Kdo bo sedaj kaznovan? Mi kmetje in delavci, ker bomo morali plačevati težka bremena! Kar nas je napredno volilo, odločno protestiramo proti vsakemu povišanju deželnih doklad; plačujejo naj jih spitaní duhovniki, ki nam vsiljujejo za poslance kake surovo gobezdave Jarce. — Zahvaljujemo pa se poslancem narodno-napredne stranke, zlasti pa gosp. Ribnikarju in dr. Ravniharju, ki sta z jednatimi govori dokazala, da imata več smisla in prakse za kmečki in delavski stan, kot pa ima kak dr. Krek teorije o za kmeta škodljivi posredovalnici za delo. Vi pa, strahopetni kimavci, ki ste nosili glasovnice v farovž popisavat, sedaj pa na tihem preklinjate in zabavljate čez deželne koritarje, spreglejte sedaj in otrésite se farovškega vpliva, ker vidite, kako nesramno in krvavo se norčujejo iz nas. G. župnemu upravitelju Čebašku pa damo nekaj navetov, katere naj blagovoli upoštevati. S faloti raz prižnico se ne damo psovati. Zoperna in ostudna se nam zdi hvala tistih backov, ki so volili na vašo komando, pa so čez dva dni pijani in o— prihajali domov. Kaj ne, to je katoliška morala! Od ključarjev se čuje, da so cerkvene blagajne prazne, in dokler bo Čebašek ekspozit, da bo vedno tako. Kaj pa čukarija? Ali vam je znano, da se v čukarskem kroju pri nas gnoj vozi in da so zavedni mladenci vrgli proč orlovski kraj in se smejo vašim prismodarjam? Ali ne prebiva nekdo po nepotrebnem pod farovško streho? Ta je v nadlego celi soseski in hoče, da bi mu brezplačno donašali vsaki dan kakih 8 litrov svežega mleka, kakor Babilonci svojemu zmaju. Po pravici ga je ljudstvo krstilo za farovško mlekarjo. Ali ni ta nebodigatreba zalezoval omožene žene po vaških zelnikih? Kakor se čuje, menda tudi pri šoli ni vse v redu? Zakaj je bila učiteljica Levec tako nenadoma prestavljena? Pa to se bo že kmalu pojasnilo. — Župnik bi menda rad, da bi prišel nazaj prejšnji učitelj, nekdanji liberalec, sedaj velik Slomškar v Komendi. Ta ima to slabost, da je svojega prašička prodal dvema mesarjema, nato ga pa doma zaklal.

g **Smrtna nesreča na kamniški železnici.** V ponedeljek popoldne se je zgodila na kamniški progi smrtna nesreča. Kamniški vlak je vozil ravno iz kolodvora proti Homcu. Ko je prišel vštric vasi Podgorje, je peljal proti progi neki voznik s parom konj gabrove hlode. Ker je videl, da se bliža vlak, je ustavil konje. Strojvodja je videl, da stoji voz in je vozil naprej. Ko pa je vlak prišel do prevoza, sta skočila konja naprej čez progo. Vlak je

zadel z vso silo v zadnji del voza, tako, da so konji s prvim delom pobegnili naprej preko polja. Strojvodja je vlak takoj ustavil in potniki so izstopili. Voznik je ležal na kamenju ob progi z razbito glavo — imel je več težkih ran in je bil že v zadnjih vzdihih. Ljudje so ga začeli močiti in se je za trenutek zavedel. Nekateri so ga poznali pod imenom »Španov stric«. Doma je iz Podgorja, okoli 60 let star. Neki voznik, ki se je pripeljal mimo, je na ves dir letel v Kamnik po zdravnika. Voznikovo stanje je bilo brezupno. Vlak je odpeljal naprej. Voznika so prepeljali v Kamnik, kjer je umrl.

g **Detomor?** V Dobu pri Brdu so zaprli neko posestnico, ki je na sumu, da je storila detomor.

g **V Savi je utonil.** Te dni so potegnili iz Save pri Podnartu truplo posestnika vulgo Pintarčka iz Podbrezja. Če gre tu za samomor, se še ne ve.

g **Če človek ne zna ravnati z orožjem,** se mu lahko pripeti nesreča, kakor se je pripetila te dni 24letnemu hlapcu Janezu Rahnetu iz Voklega pri Kranju. Ogledoval je samokres od vseh strani. Samokres se je sprožil in strel je zadel Rahnetu in ga nevarno poškodoval.

NOTRANJSKE NOVICE.

n **Dolenji Logatec.** Paglavci našega klerikalnega konsuma so se pri svojih koritih zravljali kot hudi madžarski pujski. Voluharjev Jože je toliko časa ril do velikega konsumnega korita in igral pri klerikalcih 13. brata, da so ga postavili pod kap in da še kaj »avanzira«, posadili so ga kot klerikalnega generala na sramotilni oder. Poleg tega ga je na izvanrednem občnem zboru dne 8. marca načelnik in upravitelj konsuma Krištanov Francelj s takim **nečednim očitanjem** počastil, da je nas prizadete poslušalce sram bilo. Jože Maček, konsumni upravitelj je očital blagajničarju Jožetu Vidmarju na zborovanju, da poleg ostalih umazanosti, ni pravilno ravnal s konsumnim denarjem, za kar bo moral dajati še odgovor. Vidmar se nesramnih napadov Franceta Mačka ni mogel braniti, ampak mu je grozil, da ga bo tožil. Čulo se je tudi, da računi pri konsumu niso v redu. Pa ne, če bi se že sedaj uresničilo, kar smo že pisali v »Slovenskem Domu«, da Vidmar pri klerikalcih vrabce lovi in ne opazi, da mu bodo klerikalci odnesli pečeno gosko. Vidmar je orožniški penzionist in te vrste ljudje bi se morali dandanašnjih klerikalcev varovati kot kuge in kolere. Vidmar je tudi od naših klerikalcev izvoljeni župan in načelnik krajnega šolskega sveta in ker so naši klerikalci namesto Vidmarja izvolili za blagajničarja znanega vpokojenega finančarja Hamerlica, mislimo, da bo Vidmar vsaj sedaj toliko pameten, ter vse te občinske časti vrnil klerikalcem, ako noče

tudi tu dobiti tako, ali še bolj hudega popra, kot ga je dobil pri klerikalnem konsumu. Če se pa Vidmar tudi od sedaj naprej ne bo ogibal klerikalcev, se mu lahko še očita, da je bil brezčastni klerikalni koritar. Medtem, ko so naši klerikalci svojega blagajničarja Vidmarja tako nečastno odpravili od konsuma, so vzeli na piko že tudi drugega takega ptička in ta utegne biti v osebi Krištanovega Francelja. Če še tega poženo za Vidmarjem, bodo odpravljene glavni konsumni parasiti, a ostali konsumarji bodo pa zapeli tisto veselo, ki pravi: »Adio mio bello Napoli!«

n **Iz idrijske okolice.** Pri praznovernih ljudeh je še sedaj razširjena vera, da kadar kakšnega spravijo na drugi svet, da morajo dobro poškopiti za njim ter pokaditi z raznovrstnim kadilom, sicer hodi nazaj strašit. V tukajšnji okolici je tudi služboval nekdanji župni upravitelj. Ko se je odpravljal v drugi kraj, se je tako poslovil, da bi človek mislil, da gre na drugi konec sveta in ga tukaj ne bo videl živ človek več. Zlasti je bilo hudo tukajšnjim klerikalcem, ker je ob priliki vsakih volitev na vse pretege agitiral po naših hribih za svojo edino zveličavno S. L. S. Zato pa niso za njim nič pokadili in nič poškopili. Menda zato hodi vedno nazaj. — Tako je že prišlo v navado pri ljudeh, da, kadar ga kdo vidi, pravi: Nekaj posebnega bo zopet, je že spet tukaj. In res, vselej je kaj novega, kadar obišče našo okolico. Tudi ta predpust je obiskal naše hribe. Ker je pa tožil, da so mu vse kuharice ušle in ker so mu naši klerikalci še vedno vdani, je naprosil par tukajšnjih posestnikov, da bi mu dali svoje hčere za nekaj časa. Seveda, mladi župnik se je smilil našim klerikalcem, ker mora živeti sam samcat brez kuharice in je takoj dalo par kmetov svoje mlade hčerke župniku na razpolago. Ta jih je takoj odpeljal s seboj. Tako je dobil dve mladi dekleti in upamo, da se ni dolgočasil pustne dni, tudi v postu mu najbrže ne bo dolgčas. Naša dva kmeta sta pa ponosna na to, da sta dala svoje hčere župniku za nekaj časa.

n **Avtomobilna vožnja Rakek - Babno polje** se je z 9. marcem t. l. zopet redno otvorila. Avtoomnibus odhaja iz Rakeka ob 8. uri 15 minut zjutraj, pride ob 9. uri 51 minut v Stari trg, odkoder se ob 10. dopoldne povrne nazaj na Rakek, kamor dojde ob pol 12. dopoldne. Popoldne se odpelje ob 3. iz Rakeka, dojde ob 5. uri 16 minut v Babno polje, se takoj vrne in pride na Rakek ob 7. uri 31 minut zvečer.

n **Smrtna kosa.** V Trnovem na Notranjskem je umrl gosp. Josip Valenčič, trgovec in gostilničar, v najlepši moški dobi, 53 let. Rajniki je bil vsikdar zvest pristaš narodno - napredne stranke. Bodi mu ohranjen prijazen spomin. Prizadeti rodbini naše sožalje!

n **Dekla ga je našla mrtvega v postelji.** Dne 3. marca okrog 6. ure zvečer je

našla dekla učitelja Mihaela Mežana iz Orehka pri Postojni svojega gospodarja mrtvega na postelji. Kaj je bilo vzrok smrti, se še ne ve.

ZAGORSKE NOVICE.

zg Javni protestni shod v Zagorju ob Savi, katerega sklicujeta »Gostilničarska zadruga« in »Gospodarsko napredno društvo« na **nedeljo, dne 15. marca t. l. ob pol 8. jutraj v prostorih gosp. A. Koprivca (pri Medvedu)**. Dnevni red: Povišanje deželnih doklad na vino, meso in splošno povišanje. Poroča gospod dr. Vladimir Ravnihar, državni in deželni poslanec. — Gostilničarji, kmetje, obrtniki in drugi dejavci, udeležite se tega velevažnega shoda, ker gre za naš obstanek in vsled tega **moramo vsi kot en mož protestirati proti sedanjemu deželnemu gospodarstvu.**

OSTALI SLOVENSKI KRAJI.

o **Ely Minn.** Malokdaj se kaj sliši iz naše obljudbene dežele Amerike, zato sem se jaz namenil, nekoliko poročati. Tukaj ni vse tako, kakor si kdo misli. Z delom gre bolj slabo, zato dragim rojakom ne svetujem hoditi sem za delom. V Ameriki lajo sramoto. Posebno v Mišiganu, kjer je se že nahaja dosti Slovencev, ki nam denajveč Slovencev stavkokazov, so še duhovniki kakor policisti pomagali kapitalistom. Obenem vam pošljem štiri nove naročnike na vaš cenjeni list »Slov. Dom«, in mislim, da v kratkem času jih bom še kaj več pridobil. Zelo se zanimajo za vaš dobri in koristni list. In ker je tukaj še jako veliko potrebe, da se malo zdani, jim bo veliko pomagalo, so se bodo preselili v staro domovino. Jaz delam, kar je v moji moči mogoče za napredek našega ljudstva. Nadalje opozarjam vse c. kr. poštne urade, da bi se malo bolj pobrigali za naša pisma, ki jih pošiljamo iz Amerike v staro domovino. Zgubijo se, da komaj vsako tretje pismo pride v staro domovino. Posebno je to opaziti v tistih krajih, kjer se poštni urad nahaja v klerikalnih rokah. Tukaj se tudi trpi za denar in se ne more vsako pismo poslati ekspresno. Ako bi šlo tako naprej, sem primoran omenjene poštne urade z imenom naznaniti, ali se pa obrniti na poštno ravnateljstvo v Trstu. Za danes toliko, prihodnjič kaj več!

GOSPODARSTVO.

Različni zdravilni in redilni praški (štupe) za živino.

Po časopisih se kmetom vedno ponuja različne štupe, katerim se pripisuje najboljše redilna in zdravilna moč proti vse-mogočim boleznim ter ne vem, kaj še vse. Pred takimi izdelki se je kmete že dosti-

krat svarilo, toda še vedno najdemo veliko takih, ki mislijo: morda pa le pomaga. Da taka zdravila res pomagajo, in sicer navadno v veliki meri, toda ne tebi, dragi kmet, pač pa izdelovatelju-tovarnarju, da ga — bogate. Tak izdelovatelj pa se smeje kmetu v pest, ker je kmet še tako neumen, da kupi zavojček take štupe za eno krono, dočim znaša njena prava vrednost le nekaj vinarjev.

Ni čudno tedaj, da se taki ljudje bogate vsled kmetove nevednosti. Zato je dolžnost vseh merodajnih činiteljev temu odpomoči. Dasi smo kmetje do vsake podobne stvari precej nezaupni, nas vendar v tem oziru lahko vsak nafari. Znan mi je slučaj, ko je ponujal agent tako robo gospodarjem po hišah. Njegova štupa je imela zdravilno moč proti vsem boleznim, poleg tega pa je bila redilna kot nobeno drugo krmilo. Kazal je podobe pitanih živali, ki so se baje zredile le vsled imenovane štupe, katere imena pa se sedaj več ne spominjam. Na tak način je vjel precej kalinov, katerim se je lahko v pest smejal, ker so se mu dali tako potegniti. Ti ljudje računajo samo s kmetovo lahkovernostjo in delajo pri tem tudi dobre — kšette. Naj omenim pri tej priliki podoben slučaj naše lahkovernosti, ki mi je še dobro v spominu, ker se je zgodil pred malo leti, ki pa hvalabogu ne zadene naše gospodarje, pač pa gospodinje.

Nekemu postopaču je jelo primanjkovati »špage«, t. j. denarja. Mislil si je, dobro bi bilo si kaj zaslužiti, toda kako? Zvita glavica jo brž pogrunta. Gre v prodajalno in si kupi par kil cementa, katerega gre potem prodajat gospodinjam kot jako dobro in preskušeno sredstvo za snajenje kuhinjske posode, kakor korcev, žlic, zajemalk in podobnih stvari. Da bi te robe kaj prida prodal, je povsod sam pokazal, kako se snaži s tem praškom in seveda uspeh mu ni izostal. Prodajal je žlico tega praška po 10 vinarjev in je pri tem prišel v kratkem do denarja. Seveda ni ta njegova kupčija posebno veliko »nesla«, ker je v kratkem prišel v roke pravemu, ki je ta »prašek« — cement spoznal, njega pa naznanil orožnikom, ki so ga sprayili tja, kjer se za tako delo dobi plačilo, to je zapor. — Vse drugače pa se dela s kupčevalci različnih redilnih in zdravilnih štip za živino. Te gledajo oblasti pač skozi drugačna očala kot pa ubogega postopača. Pa dosti o tem.

Koliko so vredne take ponujane štupe? Kot sem že zgoraj omenil, samo nekaj vinarjev, to je samo toliko, kolikor imajo v sebi v resnici kake redilne snovi. Teh pa je v takih štipah po zatrdilu strokovnjakov bore malo, pač pa dokaj drugih dražljivih snovi, katere živalim mesto da bi koristile, le škodujejo. Seveda tudi niso vse take štupe enako škodljive; ene so manj, druge več. Nespametno je tedaj sploh, kupovati take štupe, pa naj že bodo redilne ali zdravilne. Če je žival bolna, ji

more za bolezen določiti zdravilo le živo-ozdravnik, ako pa je zdrava, pa štupe ne potrebuje. Da vplivajo take štupe tudi na redilnost, smo lahko prepričani o tem, toda le na ta način, da živina mesto da bi se redila, le hujša. In s tem je povedano vse. Zato kmetje: ne kupujte takih štip!

Nekaj o cepičih. Za cepljenje rabi cepiče samo takih vrst, o katerih si prepričan, da so v resnici dobre in da v dotičnem kraju dobro uspevajo in rode sadje, bodisi za domačo porabo ali za prodajo. Nareži tedaj cepiče le od takih dreves, ki so že rodila in ki so popolnoma zdrava in se odlikujejo po svoji zgodnji rodovitnosti. Ne sme se pa rabiti cepičev od bolnih, od raka objedenih in slabotnih dreves, ker se s cepiči boleznimi takih dreves prenašajo naprej. Vedno pa je rabiti za cepiče enoletne in dobro dozorele mladike s popolnoma razvitimi očesi. Te pa se zopet dobi le na zdravih drevesih v vrhu krone na solčni strani. Ni pa porabljeni za cepiče vodenih mladik, čeprav so tudi lahko dobre, ker te imajo navadno premalo razvoja in preveč narazen stoječa očesa. Pa tudi prešibki ne smejo biti cepiči; ravno tako tudi ne premočni. Slabotni so mnogo rajše posuše, predebeli pa so pri cepljenju preveč nerodni. Narezati je cepiče med časom, ko drevo miruje, to je od novembra do februarja. Gledati je, da so cepiči do konca januarja narezani. Seveda se tudi cepiče lahko nareže pozneje, toda uspehi navadno potem niso tako dobri. Zato je dobro potem, ako se je pravi čas pri nabavi cepičev zamudilo, da se jih reže tedaj šele takrat, ko se jih rabi, da so sveži. Posebno pri koščičastem sadju, češnji, slivi, češplji itd. se mora gledati na to, da se cepiče dosti zgodaj preskrbi, ker pri teh je drevje poprej sočno. Zgodaj narezane cepiče je dobro, da se jih odreže tako, da je poleg še nekaj dveletnega lesa, ker taki potem ostanejo mnogo boljši. Da se cepičev ne sme rezati v mrazu, je umljivo.

Za prašičerejce. Polagaj vso skrb za plemenske živali. Živali, ki si jih namenil za pitanje, prej ko mogoče opitaj. Čim hitreje pitaš, z manjšimi stroški boš opravil. Za rejo obdrži le zdrave in lepe živali, nikoli pa ne rabi premladih. Prašiči ostanejo zdravi le takrat, ako imajo dosti prostora, da se lahko zadosti pregibljejo. Razen onih prašičev, katere pitamo, moramo spuščati vse druge po par ur dnevno na prosto, seveda v ugodnem vremenu. Skrbi za svetle in zračne svinjake, seveda brez prepaha. Svinjaki naj bodo pozimi vedno zadosti topli, poletu pa hladni. Skrbi, da bodo imeli prašiči v svinjaku mir, na to je posebno gledati pri pitanju. Snaga in čistost sta glavna pogoja dobrega uspeha pri pitanju in pri reji. Prašiče, namenjene za rejo, je treba dobro, pa ne preveč krmiti. Za krmo porabljal le dobro in nepokvarjeno krmo. Krmite več suhe kot pa mokre krme. Okopavine pred krmljenjem

dobro opari. Skrbi vedno za dobro in svežo pitno vodo in bodi pri krmljenju vedno točen. Ne krmi preveč na enkrat, rajši večkrat po malem. Pujske pusti vsaj 7 do 8 tednov sesati, za rejo namenjene pa še delj časa. V svinjaku razdeli prašiče tako, da pridejo skupaj krepkejši, ravnotako stori s slabejšimi. Novokupljenega prašiča ne daj takoj k drugim v svinjak, pač pa ga imej nekaj časa samega, da se prepričaš, če nima kake bolezni.

Žalostna pesem o grmovejskih čukih.

Joj, o joj! en glas je zarjovel tamkaj iz zdaj slavno postalih Grmovej, blizu sloveč'ga Škocijana, kjer Komljanca imajo kaplana, oj kaplana zauber, mladega, daleč para mu ni takega. Orle — čuke sovam je ustanovil, vero Krista od vrh do tal prenovil, faro vso narobe je postavil, mnogo zdrah, prepira je napravil. Ali kakšno smolo s čuki časih ima, to naj pove vam pesem ta: Kakor vsak, dokler je mlad, tudi čuki hod'jo vasovat; lisjak k lisici, pujsk k prasici, k sovi pa se plazi čuk, da ga reši srčnih muk.

Decembra desetega je bilo, k sv. Florijanu že je odzvonilo; frr! frr! so čuki sfrčali, vsak od sebe znamenje dali; sove razumele, da so jih ložje in sprejele odposlance te božje.

Kaj se v gnezdih vse je godilo — se ne ve, ker nebo se je stemnilo; prič na takih božjih potih tudi ni, torej naj se godi, kar se godi.

Tudi Adamu in Evi v raju, enkrat veselja je bilo pri kraju; tudi čuki so izfrčali iz gnezd, kjer bo prej ali slej več nevest.

Ura pozna — že blizu polnoči, čuki zopet so skupaj prišli, tam, na sred' vasi so zbrali, tiho med seboj šepetali; pa, oj groza! tam za podom kaj lomasti? kot iz zemlje zrasle so pošasti; hu! Pa še kakšne! Na obrazih larfe, nekaj v rokah, kot bi bile harfe, pa nemara bila so polena, malo dalja kot do kolena. Mej lauf! Pirnar je zavriskal, eden nanj pa s kolom je pritiskal; huda ploha manje se je vsula, vsak jih držal je kot mula. Rekli niso ne bev, ne mev, le po bučah votlo čul se je odmev. Ko nekaj časa mirno so vzdržali, vsak v gnezdo svoje so sfrčali. Grmov'jski čuki namreč so junaki, oj, junaki pa res — taki!

Drugo jutro svoj zbor so imeli, modrovati so tako začeli: Smo snoči prelili mučeniško kri, zbite buče, zrahljane nam so vse kosti; S'cer ne vemo, kdo one bile so pošasti, ali čuki, dolžni vsak smo svoji časti, da za naše bunke in trpljenje si poiščemo zadoščenje; liberalce obdolžimo, bolj premožnih se držimo, da dobimo nekaj odškodnine vsaj za naše bolečine; nas kaplan proglasi mučenikom, kdaj pozneje tudi kar svetnikom.

Imenitno to je, so dejali; pa da bomo prave zbrali: Grunt imata Oberč, Kegljevič, teh se držimo, sicer ne bo nič. Tožimo tudi še oba Bambiča in da jih bo šest, še druga dva; priče bomo že tako vpregli, prav da bodo vsi prisegli; če se bodo kaj zmotili, oj, odvezo bodo že dobili.

Krško mesto, kjer stoji, so bili klicani k sodnij'. Sodnik, s'cer moder mož, da mu ni para; ali čudno! Za obtožencev priče ne mara; veruje le pričam na katoliški podlagi. In sodi tako: Veste moji dragi: dva izmed šestih ne kaznujem nič, ampak: Oberč, Bambič, Kegljevič, vi štirje boste vsak po tri dni sedeli; čukom pa še nekaj kronc odšteli kot primerno odškodnino za obleko, bunke, bolečino. Oh, so d'jali obsojenci, huda to je krivica! Pa na svetu se najde še pravica. Iz Grmovej pelje cesta, mi že vemo, tja do Nov'ga mesta. So dobili tamkaj svoj'ga znanca, ki so mu znane vse postave — doktor Slanca.

Glejte! Pravica, ki v Krškem je umrla, v Novem mestu svojo kratko smrt je strla. Štirje sodniki sede pri mizi zeleni, ne verujejo čukovskim pričam nobeni. Toženci so vse lepo dokazali, tisto noč da doma so spali, ko so čukom sred' vasi drugi trli buče in kosti.

Končna sodba se glasi tako: S sodbo v Krškem nič ne bo; sodniki štirje pri mizi zeleni smo prepričani, da to so možje pošteni; stroške vse te ropotije, krške in tukajšnje sodnije bodo pa — ker obtoženci so oproščeni, spet tisti trpeli, ki so bili — tepeni: Praznik Jože, Pirnar Jože, Rupar Franc, no, in Tine Hočevnar, njih dober znanc.

Kadar tepeni grmovejski Orel spot k sovicam ponoči bo norel, naj si pokliče to pesem v spomin, pa kmalu bo konec vseh bolečin!

Antičuk.

LISTEK.

Ognjeniki. Peklenski ogenj.

Fr. Pir c.

VII.

Začetek prvega življenja: živali in rastline v morju je še le začetek prave zemeljske zgodovine. Sicer zgodovina zemlje sega daleč nazaj v porod našega solnčja ter izločitve zemlje iz solnca; ampak kar je bilo v tej dobi, o tem nimamo nič gotovega v rokah. Zgodovinska gotovost naše zemlje se pričinja še le z gotovostjo sledov prvega življenja na zemlji, oziroma v morju. In če tudi vmes zevajo še yrzeli na globoko in na široko, vendar je tu in onokraj teh propadov že toliko trdnega, da jih lahko zvežemo vsaj z dokazili verjetnosti. To velja zlasti za prvo dobo zemeljske zgodovine. Ali čim bolj se iz najstarejših vekov bližamo novejšim, tem z večjo gotovostjo potujemo iz ene dobe zemeljskega razvoja v drugo. Zgodovino dogodkov nastanka in razvoja življenja ter raznovrstnih sprememb na površju zemlje označimo navadno s tujim (grškim) izrazom: geologija. Tega izraza se bomo tudi mi poslužili. Kamenje in sploh gradivo zemeljskega površja, zgrajeno tekom ene gotove dobe, imenujemo geološko tvorbo ali formacijo.

Da bosta to še lažje razumela, vama to s pomočjo profesor Seidlove knjige pojasnim. »Na raznih delih naše zemlje se hkrati ali v isti dobi nastale različne usedline — tu apnenec, tam peščenec, drugje zopet gomola itd. Toda usedline lahko spoznamo za istodobne, ker hranijo v sebi slične živalske in rastlinske ostanke. Taka skupina skladov se imenuje geološka tvorba ali formacija. Ta izraz pomeni obenem dobo, v kateri je nastala tista skupina skladov. Vsaka geološka tvorba je torej oddelek iz zgodovine naše zemlje in organskih (življenskih) bitij, ki so njen najplemenitejši proizvod... Formacije mremo spoznati z gotovostjo edino le po okamenicah, to je živalstvo in rastlinstvo, ki je v davnih vekih poginilo in okamenelo. Vsaki geološki tvorbi so dali strokovnjaki posebno ime, in sicer tej po kraju, kjer so jo najprej našli ali proučili (n. pr. jurska tvorba se imenuje po Jurskem gorovju), drugi so zopet dali ime po kamenini, ki je ponekod v njej posebno značilno izražena (n. pr.: kredna tvorba je dobila svoje ime po beli pisni kredi). Učenjaki, ki se pečajo z zgodovino zemlje — imenujemo jih geologi — so te tvorbe ali formacije zopet razdelili v manjše oddeleke, to pa zato, da je mogoče vsak na novo najden sklad uvrstiti s pomočjo njegovih okamenelih organizmov, tako, kakor se iz knjige iztrgan list da uvrstiti na pravi kraj po straneh in besedilu. Da je pa raznoličnost teh glavnih in pododel-

kov bolj pregledna, so geologi vse sorodne formacije združili v večje skupine, ki jih imenujejo zemeljski ali geološki vek. Tako je knjiga o zgodovini zemeljske skorje in organskih bitij, ki so nastajala obenem z njo, razdeljena v poglavja, oddelke in pododdelke.

To znamenito prirodno knjigo so razdelili v 4 poglavja: najstarejši ali pravek življenja; debelost skladov, ki so v tej dobi nastali, cenijo na 44.000 m. Temu sledi: stari vek življenja; debelost skladov v tej dobi cenijo na 24.000 metrov. Potem pride: srednji vek življenja; skladi tega veka so le še 3000 m debeli. Zadnje poglavje pa obsega: novi vek življenja, ki sega v današnji čas in katerega dosedanjo debelost po skladih cenijo samo na 1000 m. Ta štiri poglavja so razdeljena na 12 glavnih oddelkov: geološke formacije, te pa zopet v več manjših pododdelkov, ki geološke formacije natančneje označujejo. Kolike važnosti je taka razdelitev za lažje umevanje zgodovinskega razvoja zemlje in življenja, to bomo vsaj mimogrede pozneje spoznali.

Če bi zgoraj omenjene kamenene sklade postavili drugega vrh drugega, bi dobili nad 70.000 m visoko, oziroma debelo grmado. Izkušnja pa nas uči, da kamenje, nastalo na ta ali oni način, nikakor in nikjer ni zvrstoma naloženo drugo na drugo, ampak da je navskriž premetano, tu prelomljeno, tam nagubančeno, tu leže posamezni skladi skoro vodoravno, tam zopet štrle pokonci ali postrani poveznjeni. Ravno križem razmetani nered pa je učenjakom omogočil težko delo, da so ta nered spravili po tistem kakor smo ga spoznali v ravnokar pojasnjeni zgodovinski knjigi naše zemlje.

Ker so za nas najbolj važna poglavja iz srednjega in novega veka življenja, si oglejmo starejša dva le mimogrede. V praveku najdemo na prvem mestu kristalaste kamenine kot usedline iz prvega razvoja zemlje. Te kristalaste kamenine smatrajo za podlago poznejših usedlin. Svoječas se je mislilo, da v praveku ni bilo nobenega življenja, tudi ne na dnu morja; zato so ta vek imenovali tudi kot azojski ali brezživljenski vek. Izkazalo pa se je, da je bila ta sodba napačna vsaj za poznejšo dobo tega veka. V drugem oddelku tega poglavja, takozvani »predkambrijski« tvorbi, so se našle okamenice živali in rastlin, ki so brezdvomno v tem veku nastale v morju. V tej dobi, ki je po časovnem merilu trajala dlje časa kot vse tri poznejše dobe skupaj, je nastala tudi prva delitev med morjem in suho zemljo, katere pa je bilo takrat še jako malo in le v podobi otokov, plavajočih v morju. Kakih sledov iz praveka na Kranjskem še niso zasledili.

Prestopivši v stari vek, najdemo že trdneja tla pod nogami. Čim dalje več celin, suhe zemlje, preje še neznatni otoki,

nastopajo kot kontinenti (večji deli suhe zemlje, kot n. pr. naša Evropa). Toda o kaki stalnosti celin še ni bilo govora. Že tekem prvega geološkega oddelka (v tem veku) v takozvani »kambrijski« tvorbi, se je začela Srednja in Južna Evropa in Amerika potapljati v morsko globino. Izpremenila se je tudi klima (toplota podnebja). Dočim se je klima v praveku uravnavala po zonah ali pasovih (kakor je to zopet dandanes), je v starem veku prehajala v bolj enotno toplo klimo. Življenje (živali in rastline) je bilo že bujno, razvito, toda jako čudnih oblik. In še vedno je bilo življenje omejeno le na morje in večje vode. Šele v poznejših mlajših oddelkih tega veka se je življenje preselilo iz vode tudi na suho. Tako nahajamo v (poznejši) premogovi in permski tvorbi velikanske goste gozdove, po katerih so rastle orjaške preslice ali kalamiti, drevesaste praproti in do 30 m visoki lisičjaki. Vse te rastline so se plodile s trosi (s tem, da so raztrosale), torej po istem zakonu, kakor alge, ki se smatrajo za prvine rastlinskega življenja. Ta doba je dala človeštvu po širni zemlji neizmeren zaklad, brez katerega bi danes (vsaj mesta) težko izhajali, to je premog. Kako je nastal premog, o tem bomo še govorili, ko pridemo do geološke tvorbe, ki se imenuje premogova ali karbonaska tvorba.

Znamenite iz te dobe pa so posebno ogromne usedline, ki so jih zgradile večinomoma v morju živali; te živalske ali sploh izživljenske usedline cenijo na 3000 m debelosti.

Ampak predno si ogledamo te živali, katerih sličnih potomcev danes ni več na zemlji, dovolita mi, da se malo oddahnem.

RAZNO.

* **Zastrupljena dekleta.** V nekem klerikalnem dekliškem penzijuatu v Rimu so prišli na sled, da je deset deklic okuženih od neke jako neprijetne, silno nevarne in nalezljive spolne bolezni. Preiskava je dognala, da je zaneslo to bolezen neko deklo, ki ni skoro nikdar zapustilo penzijuata, a je bilo z nekim duhovnikom v prepovedanih zvezah. Bolne in okužene deklice so spravili v poseben zdravniški oddelek. Policija je uvedla strogo preiskavo.

* **Zver v človeški podobi.** Kakor se iz Petrograda poroča, je umoril dne 27. februarja ne daleč od Pjotrskova 22letni posestnikov sin Vilinski svojo mater, ki se je nahajala v blagoslovljenem stanju, in svojega očeta. Vilinski je mahnil s sekiro najprej mater, nato pa še očeta. Njuni trupli je nato s sekiro razsekal in ju vrgel nato psom. Zverinskega sina je orožništvo aretiralo in izročilo sodišču. Ta grozen slučaj neverjetne podivjanosti je vzbudil v tamšnji okolici opravičeno ogorčenje.

Ob sklepu lista.

Pri dne 12. t. m. vršeči se nadomestni deželnozborski volitvi mesto umrlega poslanca Žitnika je dobil neodvisni kandidat Ivan Urbančič 2455 glasov; klerikalni kandidat Josip Gostinčar pa 3505 glasov. Izvoljen je torej klerikalni kandidat Josip Gostinčar. — Oddanih je bilo 5983 veljavnih glasov. Razveljavljenih je bilo 239, razcepljenih pa 23.

Izdajatelj in odgovorni urednik:
dr. Vladimir Ravnihar.

Tržne cene v Ljubljani

	Cena			
	od		do	
	K	h	K	h
1 kg govejega mesa I. vrste	1	60	1	80
1 " " " II. "	1	40	1	60
1 " " " III. "	1	20	1	40
1 " telečjega mesa	1	80	2	—
1 " praščjega mesa (svežega)	1	60	2	—
1 " " (prekajenega)	1	90	2	20
1 " koštrunovega mesa	1	40	1	50
1 " Prašči na klavnici	1	20	1	32
1 " kozličevega mesa	0	—	0	—
1 kg masla	2	60	2	80
1 " masla surovega	2	60	2	80
1 " masti praščje	1	80	2	00
1 " slanine (špeha) sveže	1	52	1	80
1 " slanine prekajene	1	90	2	—
1 " sala	1	76	1	94
1 " surov. margarinskega masla	2	40	0	—
1 " kuhan. margarinskega masla	2	00	0	—
1 jajce	—	5	—	0
1 l mleka	—	20	—	00
1 " " posnetega	—	08	—	—
1 " smetane sladke	—	90	1	00
1 " " kisle	1	40	1	60
1 kg medu	3	30	3	60
1 " čajnega surovega masla	1	40	0	00
1 piščanec	—	40	—	00
1 golob	3	10	0	—
1 raca	2	60	0	—
1 gos	0	—	0	—
1 kapun	0	—	—	—
1 puran	0	—	—	—
100 kg pšenične moke št 0	40	20	—	—
100 " " " " 1	39	60	—	—
100 " " " " 2	38	80	—	—
100 " " " " 3	37	00	—	—
100 " " " " 4	36	00	—	—
100 " " " " 5	35	00	—	—
100 " " " " 6	33	50	—	—
100 " " " " 7	28	00	—	—
100 " " " " 8	15	00	—	—
100 " koruzne moke	25	—	—	—
100 " ajdove moke I.	53	—	—	—
100 " ajdove moke II.	51	—	—	—
100 " ržene moke	—	—	—	—
1 l žizla	—	32	—	—
1 " graha	—	20	—	—
1 " leče	—	40	—	—
1 " kaše	—	28	—	—
1 " ričeta	—	20	—	—
100 kg pšenice	23	90	27	—
100 " rži	20	00	24	—
100 " ječmena	17	00	20	—
100 " ovsu	16	00	20	—
100 " ajde	25	00	26	—
100 " prosa belega	28	—	—	—
100 " " navadnega	19	00	21	—
100 " koruze 1913	16	00	20	—
100 " činkvantina	19	00	22	—
100 " krompirja	4	50	5	—
Lesni trg.				
Cena trdemu lesu 11 do 12 K.				
Cena mehkeemu les 7—do 8—K.				
Trg za seno slamo, in stoljo.				
Na trgu je bilo				
voz sena	5	—	8	00
" slame	4	—	6	00
" stelje	0	00	0	—
" detelja	0	00	0	—

Loterijske številke.

Dvignjene v soboto, dne 7. marca 1914.

Linc: 83, 3, 36 64 90

Dvignjene v sredo, dne 11. marca 1914.

Trst: 66, 15, 29, 27, 9.

Razširjajte od hiše do hiše „Slov. Dom“.

Sukno

za moške obleke v največji izbiri pri

Lenasi & Gerkman,
Ljubljana, Stritarjeva ulica št. 4.

Ženske

pri motivah (zastajanje krvi) ne jemlje kroglic, tablet, praška, čaja brez vrednosti. Mojo prijetno zauživalno, preizkušeno zjamčeno neškodljivo sredstvo pomaga zanesljivo. Vsak dan dobim prostovoljna zahvalna pisma. Velika škatlja K 4.85 poštne prosto.

Diskretno pošilja dr. med. **H. Seemann, Sommerfeld 84 (Niederlausitz.)**

Na željo se dopošlje iz dunajske ali budimpeštanske razpošiljalnice, zatorej carinske nepravilne izključene. 94

Kako se pljučne bolezni, dušljivi kašelj in naduha

popolnoma lahko ozdravijo, sporočim vsakemu zastoj. Pošljite frankirano kuverto za odgovor na go. B. Kolenska, Vršovice pri Pragi (Češko.)

Sodarska zadruga v Železnikih reg. zadr. z om. zavezo

vabi na

III. redni občni zbor

ki se vrši

15. marca 1914. ob 3. uri popoldne
v gostilni g. Gabriela Thalerja v Železnikih.

DNEVNI RED:

- 1.) Poročilo načelstva.
- 2.) Poročilo nadzorstva.
- 3.) Potrjenje letnega računa za leto 1913.
- 4.) Volitev načelstva.
- 5.) Volitev nadzorstva.
- 6.) Slučajnosti.

Načelstvo.

Vsi člani zadruga tudi še pismeno vabljeni.

Moški in ženske, ki so pri boleznih sečne cevi

(iztok svež in zastaran) brezuspešno poskušali vse mogoče, naj takoj zahtevajo brezplačnega pojasnila o popolnoma neškodljivem, povsod lahko izvršljivem zdravljenju v zaprti kuverti, brez vsakega natiska. Ozdravljenje v okoli 10 dneh. Cena jako zmerna. Ob neuspešnosti znesek nazaj.

Dr. med. J. Seemann, Sommerfeld 84 (Bez. Frankfurt-Oder.)

Potrebna zdravila pošlje ob naročitvi dunajska ali budimpeštanska razpošiljalnica, v izogib vsem carinskim neprilikom. 94

Najboljši češki nakupni vir.

Ceno posteljno perje:

1 kg sivega, dobrega, puljenega 2 K, boljsega 2 K 40 h, prima polbelega 2 K 80 h; belega 4 K; belega, puhastega 6 K 10 h; 1 kg vefinega, snefnobelega, puljenega 6 K 40; 8 K; 1 kg puha, sivega 6 K; 7 K; belega, finega 10 K; najfinejši prani puh 12 K. — Kdor vzame 6 kg dobi franko.

Zgotovljene postelje

iz gostonitega rdečega, modrega, belega ali rmenega nankinga, pernica, 180 cm dolga, 120 cm široka, s 2 zglavniki, vsak 80 cm dolg, 60 cm širok, napoljen s novim, sivim, jako stnovitnim puhastim posteljnim perjem 16 K; napol puh 20 K; puh 24 K; same pernice po 10 K, 12 K; 14, 16 K; zglavniki 8 K, 8 K 60 h, 4 K. — Pernice 200 cm dolge, 140 cm široke K 18—, K 14 70, K 17 80 in K 1—; zglavniki 90 cm dolgi, 70 cm široki K 4 60, 6 20 in K 5 70; podpernica iz močnatega rižastega gradla, 180 cm dolga, 116 cm široka, K 12 80, K 14 80. Rapošiljanje po povzetju od 12 K naprej franko. Dovoljeno je zamenjati, za neugajajoče se vrne denar. 63

S. Benisch, Dešenice, št. 953, Češko.
Bogato ilustriran cenik zastoj in franko.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani.

Stritarjeva ulica številka 2., lastna hiša.

Obrota je vloga na knjižico s 4³/₄% v tekočem računu najugodnejša. Z ozirom na svoj polnovplačani delniški kapital 8.000.000 kron in 1.000.000 kron rezervnih fondov ponuja največjo varnost za vses tujl denar. Promet na leto do 1400 millionov kron. Preskrbuje vse denarne zadeve najkulantnejše. 6 Podružnice v Splitu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici in Celju.

Poslovalnica I. c. kr. avstrijske državne razredne loterije.

Priporočamo našim

Kolinsko cikorijo

☘ ☘₁₄ gospodinjam ☘ ☘ iz EDINE slovenske tovarne v Ljubljani.

Namesto K 12— samo K 5.50.

15.000 parov čevljev, na trakove kakor na sliki, docela iz dobrega usnja in močno zbitih podplatov, določenih za izvoz na Balkan, mi je vsled vojne zaostalo. To zalogo moram oddati zato pod izdelovalno ceno par za samo K 5.50. Za moške in ženske v vsaki velikosti. 696

☘ ☘ Razpošiljanje po povzetju. ☘ ☘
Eksport Arnold Weiss, Wien, VI., Gumpendorfsstrasse 139/104.

NAZNANILŌ.

Dovoljujem si slavnemu občinstvu vljudno naznanjati, da sem prevzel staroznano

trgovino s klobuki Jos. Pok

Ljubljana.

Stari trg št. 14.

Ljubljana.

katero bodem vodil pod imenom: **Jos. Poka nasl. Jamnik.**

Prosim da slavno občinstvo mojemu predniku izkazano zaupanje ohrani tudi meni.

Se prijazno priporočam z vsem spoštovanjem

ANDREJ JAMNIK.

Neokužen dvor,

zdrave živali, ki dobro pre bavlajo in rade žro, krepko, težko krasno živino, krave, ki dajo veliko mleka in kure, ki neso veliko jajec, imajo vsi kmetovalci, ki se ravnaajo po 10 zapovedih za kmetovalca in primešajo piči 2-3 krat na mesec **Mastina**. **Mastin** je dr. Trnkócyja redilno varovalno sredstvo. Živina ne živi samo od tega kar požre, ampak od tega kako da prežveči. — **Mastin** je bil s prvimi kolajnami odlihan in ga porabljaajo milijoni previdnih kmetovalcev. Iđi k svojemu trgovcu in kupi zavoje **Mastina** za 60 vin., 10 zapovedi pa zahtevaj zastonj, tuđi če ne želiš **Mastina**, ali pa piši ti ali tvoj trgovcu tvorniški zalogi: **Lekarna Trnkócy v Ljubljani, zraven rotovža**. Ta lekarna razpošilja 5 zavojev **Mastina** za 4 K poštne prosto.

Vsak teden novosti

volnenea in perilnega blaga za ženske obleke, svilnate rute in šerpe samo pri

LENASI & GERKMAN,

Ljubljana, Stritarjeva ul. št. 4.

Tkačina, platno za rjuhe brez šiva, preproge, zavese odeje,

Vsa oprema za ženine in neveste.

Ali je dobiti točno in neškodljivo učinkujočega sredstva proti

moški oslabelosti?

Velezanimiv opis o presenetljivem razkritju nemškega potovalca po Afriki (pripoznano tudi od številnih nemških in inozemskih profesorjev in zdravnikov) razpošilja za 20 h za poštino v zaprtem dvojnem pismu brez natiska 94

dr. med. H. Seemann, Sommerfeld 84 (Ffo).

Gospodje vsake starosti, ki so doslej brezuspešno rabili vse mogoče (aparate, kroglice, metode, praške takozvana ojačila itd.), mi bodo po prečitaniu mojega opisa hvaležni. Pišite takoj, ker je na razpolago samo omejeno število eksemplarov,

Sifilitiki!

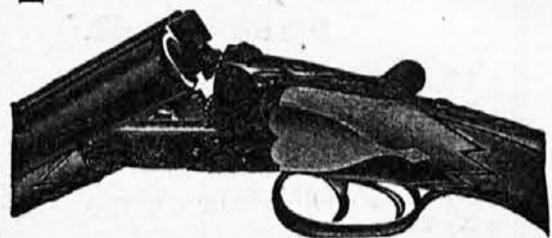
Pojasnilno brošuro o hitrem in temeljitem ozdravljenju brez motenja poklica, brez ponovitve, brez živega srebra in drugih strupov, brez vbrizgavanja, brez škodljivih postranskih učinkov

razpošilja diskretno za 20 h za poštino v zaprti kuverti brez kakega natiska

dr. med. **H. Seemann, Sommerfeld 84 (Lausitz).** 94

Edina SLOVENSKA orožna tovarna

DRUŽBA: PUŠKARNA „P. WERNIG“
:: BOROVLJE - KOROŠKO ::

PIŠITE PO:

CENIK

1914 61

LOVSKE PUŠKE — STRELJIVO POPRAVILA

Ustanovljena 1881.

Kačun: Pri avstr. pošt. hr. št. 898.406.
Pri ogr. pošt. hran. št. 19.864.

Telefon šte. 185.

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice

R. Z. Z. N. Z.

v Ljubljani, na Dunajski cesti št. 18

v lastnem združnem domu.

Žiro-konto pri avstro-ogrski banki.

Obrestuje hranilne vloge po 4 3/4 %

brez odbitka rentnega davka, katerega plačuje posojilnica sama za svoje vložnike.

Posojilnica posojuje svoj denar na varna kmečka posestva, radi tega je tudi ves denar pri njej popolnoma varno naložen.

Gospodarstvo posojilnice vodijo gospodje:

Ivan Knez, veletržec in veleposestnik v Ljubljani.
Andrej Šarabon, veletržec in posestnik v Ljubljani.
Josip Lenče, veletržec in posestnik v Ljubljani.
Ivan Mejač, veletržec v Ljubljani.

Anton Pogačnik, posestnik v Spodnji Šiški.
Frano Jarc, posestnik v Medvodah.
Avgust Jenko, posestnik v Ljubljani.
Alojzij Vodnik, kamnosek in posestnik v Ljubljani.

Rezervnega zaklada kron 800.000.

Upravno premoženje koncem leta 1912 kron 19,000.000.

Uradne ure vsak dan od 8.—12. in od 3.—4.

Ob sobotah in dnevih pred prazniki od 8.—1. popoldne.